

GAZETA SATENILOR

• REVISTA ILUSTRATA PENTRU TOTI •

GAZETA SATENILOR

Ese la 5 și 20 a fie-cărei luni.

Abonamentul: 10 lei pe an, pentru Transilvania 5 florini, pentru străinătate 12 lei.

A se adresa tot ce privește Redacția și Administrația Directorului-fondator și proprietar al „Gazetei Sătenului” C. C. Datculescu, R.-Sarat.

RĂSCOLA ȚĂRANILOR

Din satele din județele Ialomița și Ilfovul sosesc sciri îngrijitoare și mai ales din cele locuite de țigani.

Mulți săteni, dintre cei mai săraci, s'au resculat.

Parchetul și armata fu adusă. O mulțime de arestări se făcură și se constată chiar ucideri de Primari.

Cestiunea e din cele mai grave și or-ee om cu minte și iubitor al țărănimei noastre, dator e ași spune cuvântul său și a se îngriji nu numai de existența acestei țări, dar și de sfânta cauză a sătenului nostru, care poate fi compromisă, pentru mult timp, de asemenea resvrătitori nesocotiți; sau mai bine dis de acei „streini cauzei țărănimei” cari 'i au aștit și împins la uă revoltare nesocotită, fie pentru cine știe ce scopuri.

Răscola acésta e blamată nu numai de or-ee bun patriot, dar și de... unicul deputat socialist din Cameră. Cu atât mai mult noi, cari tot-d'una am propovăduit, sătenilor, înțelepciunea, moderațiunea și respectarea legilor țerei, nu vom avea d'ajuns cuvinte pentru a înfiera acésta mișcare nehibzuită, și mai ales că toate indiciile sunt pentru a ne face să credem că nu pentru îndreptarea nedreptății țărănimei s'au făcut acele resvrătiri.

Cum că țăranul nostru e nedreptă-

țit și în cea mai rea stare, acésta am învederat'o, dar altele sunt lécurile ce noi — în curs de mai bine de 4 ani — le-am dat.

Așa dar or-ee sătén, care și are creierul său neînlanțuit, nu poate considera de cât ca dușman al cauzei lui pe cel ce 'l îndemnă d'a face mișcări ca cele din județele Ilfov, Ialomița.

Să vedem acum care sunt pricinile acestor rescôle și în urmă vom spune noi adevăratele pricini cari pot a pune vr'o dată „în adevăr” țărănimea în resvrătire—dacă nu se vor realiza îndreptările ce noi le-am semnalat de atâtea ori, cerândule cu insistență.

* * *

Versiunile sunt multe și deosebite, pe care le dă presa română, în privința rescôlelor țăranilor din jud. Ilfov, Ialomița etc.

Așa se spune că țărănimea s'a revoltat din cauza vexațiunelor administrațiunei colectiviste și a împilărilor ce le făcêu arendașii colectivști, în cât 'i adusesse în așa stare în cât nu mai avéu nici bucățica de mămăligă și se găséu în cea mai infricoșată sărăcie.

Se mai spune că au fost instigați de ómeni streini, din orașe, cu legături streine, cari le-au pus în cap că Rușii le vor da pământuri cât voese, că Prințul Cuza le-a dat de fie-care sat mai multe mii de lei, că revoltându-se li se vor da pământuri, precum și alte lucruri de necrețut.

Cu ocasiunea ultimelor alegeri ar fi pătruns prin sate ómeni fără căpătai, de prin orașe, cari le-ar fi umplut capul cu o mulțime de făgădueli cu neputință de împlinit și că administrația colectivistă—cărei puțin 'i a păsut d'a căuta să pătrundă la căminul țărănesc publicațiunii moralizătore, luminătore și cu idei sănătoșe,—sta nepăsătore în fața acelor propagande cu scopuri infame de nimicire înăuntru și umilire în afară.

În fine pare a fi constatat că, în urma căderii guvernului colectivist, pentru a 'și asigura o mai repede venire la putere, agenții administrativi ar fi povățuit sătenii a se revolta și că chiar un Prefect le-ar fi spus ca să pue plugul unde voesc. Apoi 'i ar fi adunat punându-i a iscăli uă jalbă pentru a li se da pământ,—„căci așa e porunca de la București“—dar că în urmă sătenii, vădând că acea jalbă nu coprindea alt-ceva de cât uă cerere către Rege pentru a aduce iarăși la putere pe colectivști, sătenii s'ar fi revoltat.

Sperăm că lucrul nu se va face mușama și justiția ne va lumina asupra adevăratelor cauze care au provocat aceste răsvrătiri. Dupe declarațiunea făcută în Cameră de d-l Th. Rosetti, președintele consiliului de Miniștri, cauza revoltării țărănilor e reaua administrațiune colectivistă, ultimele frământări politice și fostul prefect de Ialomița care a făcut pe țărani să credă că vor putea lua pământuri, d'asemenea cei alți agenți administrativi cari puneau în capul țărănimei lucruri imposibile de realizat.

*
* *

Vechii noștri cetitori și cei cari posed colecțiunile acestei reviste, cunosc ideile noastre în privința cestiunei săteșci; mulți vor fi cari vor spune cât am avut dreptate, și că modificările ce cerem erau dintre cele mai *prudente* pentru țară, pentru particularii cari „n'au pământul lor de vîndut,“ pre cum convinși sunt că e și drept pentru țărănime a li se da acele satisfacțiuni.

Am spus, însă, că nu prin calea rescólelor, țeranii vor căpăta acele îndreptățiri, ci prin uă luptă pacinică, prin trimeterea în Cameră de reprezentanți cunoscuți ca prieteni ai cauzei lor, ómeni știuți, cu greutate morală și cu idei neschimbăcioșe; iar nu deputați de carnaval și slugi plecate a stăpânirii ca cei căți-va *ciocoi din opincă*, ce sub haina săténului le compromit cauza prin nemernicia și corupțiunea lor.

Așa dar sătenii, dacă doresc să li se facă dreptate și să nu li se înpuțineze drepturile ce au, să fie înțelepți să ia la gónă pe descreerații ce le făgăduesc lucruri cu neputință de împlinit, să lupte pentru căștigarea drepturilor lor și îmbunătățirea sórtei pe cale legală, nu prin rescóle în contra legilor țerei lor. Când merg la vot să n'asculte de cât de conștiința lor și să alégă reprezentanți ai colegiului lor țărănesc pe cei ce au probat că sunt adevărații lor amici și cari să ia angajamente formale d'a stărui a se obține îndreptățirile ce le cerem noi în acéstă revistă de mai bine de patru ani, precum :

— Remodificarea din nou a legii vîndării bunurilor statului, în ast-fel de sens ca moșiele statului, *mici și mari*, să se vîndă, treptat, numai celor ce n'au pământ, iar de fel marilor capitaliști din orașe.

— Să se emancipe și în *șapt* consiliile comunale de a tot puternicia zapiilor.

— Să nu se mai tolereze cu nici un chip vr'o călcare a legii tocmelelor agricole, pedepsinduse réu primarii cari —contorm legii— n'ar dijmui „din oficiu“ produsele sătenilor învoști pe moșii streine, în cas că arendașii n'ar voi a uă face la timp.

— Asigurarea unei bune, luminate, cinstite și drept administrațiunii și alungarea cu desăvêșire a subprefecților, notarilor și perceptorilor pungășii și haimanale.

— Înpuținarea dărilor directe și *indirecte*, cari a-pasă pe cultivatorii mari și mici și 'i fac pe toți a duce lipsa și a face învoeli scumpe ca în trecut.

— Înființarea societăților de agricultură.

— Introducerea prin sate a scólelor de meserii și instalări de ferme model, unde săténul să pótă învêța a face uă plugărie mai puțin sêlbatecă, adică a scóte din uă întindere mai mică de pământ uă mai mare producțiune.

— Încurajarea și ajutorarea agriculturii și punerea la îndemâna ei a capitalurilor eftene și a debușeurilor sigure.

— Pedepsirea severă a arendașilor și proprietarilor cari nu se țin de angajamentele ce iau cu sătenii învoști pe moșiele lor.

— Luminarea claselor săteneșci, pentru a fi mai puțin expuse înșelării și pentru a munci și îngriji în un mod mai rezonabil.

— Alcătuirea sistemului de inpozit, în un chip mai drept, contribuind fie-care dupé capitalul sêu, plugar

sau bancher, în fine

— Scuturarea de praf a multor bune proiecte de legi cari zac în arhivele statului și o luptă necurmată pentru a se ajunge la acel ideal... posibil o dată: *desarmarea generală a națiunilor bătrânei Europe.*

Acestea, dupe noi, sunt principalele și urgentele lucruri la cari trebuie să se gândescă guvernele pentru îmbunătățirea și satisfacțiune populațiilor noastre rurale, precum și cei-ce iau greaua sarcină d'a reprezenta clasa țărănescă.

Țăranului nostru 'i trebuie dreptate, iar de fel ce nu e drept! Deci să nu „încurcăm“ lucrurile, și sătenii priimescă și d'astă dată acea povață ce le dam la 5 Februarie 1884, în primul număr al *Gazetei Sătenului*, la finea articolului „*Mișcările colectivităților.*“

„... Băgați de seamă, fiți înțelepți! . . . isgoniți cu indignare pe cei ce vă agită cu scopul d'a le face „lor jocul: de-a pescui în apă tulbure.“

Satucémal.

ȚARA BOLNAVĂ!

Nai vi mai sunt bărbații de Stat ai acestei eroice, dar nenorocite țări, atât cei de la fostul guvern, cât și cei din opozițiune, dacă cred, că înverșunarea reciprocă din 14 Martie a cădută numai așa din senin asupra capului nostru, deja umilit până la resemnațiune. „*Trebuie să fie ceva putred în statul român*“ dicem și noi cu Hamlet. Bine ar fi, ca tragedia acestor cuvinte să ne lovescă numai pe noi și țara să trăiască!

Ne-am plâns de atâtea-ori în contra corupțiunii, ce se lățește ca o pară mănătată de furtună peste grănarul Europei și-am făcut prognosticul, că în curând acest grănar al Europei are să ajungă a nu mai putea hrăni nici pe locuitorii săi proprii. Acest prognostic s'a realizat literalmente, pentru că în țara noastră nu numai că nu este adevărat că nu more nimeni de fôme, dar ne aflăm deja cu toții în agonia morții de fôme.

Colectiviștii încă nu sunt sëtui, ba se par lihniți de fôme, căci țin pă-

nea strinsă în ghiare mai rău de cât un cerșetor nemâncat de trei zile.

Constatăm cu durere, că în țara asta se impuțineză capetele și se înmulțesc stomacurile într'un mod ne mai pomenit în istoria lumii. Partea ideală a vieții, care singură ne mai deosebește de animale, a devenit o batjocoră și s'ar perde cu totul, dacă cu totă scârba de prôsta noastră purtare n'ar pluti pe dêsupra capetelor noastre o țeitate eternă ce nici când n'a părăsit pămêntul ei tot-d'a-una a veghiat, ca în estremul moment să ne apuce de chică și să nu ne lase a ne cufunda cu totul în noroi. Numiți-o cum vreți: conștiință publică, tribunal divin secret care judecă și pedepsește prin un fulger năprasnic pe cel mai sumeț și mai nepăsător dintre noi; — noi atât șcim *positiv* că dacă dreptatea și adevărul sunt cele mai sacre lucruri în cer și pe pămênt, se resbună ele înșile în mod înspăimântător și maiestos, dacă un temerar de individ, sau popor, a cutezat a le călca un moment în picioare, și trântește la pămênt cu cei vinovați și mulți inocenți, una pentru a nu lăsa să se nască nici umbră de prepus că ar părteni pe cineva și a doua pentru a proba lumii că și acei, ce petrec chiar numai din *întemplantare* în apropierea filor întunerecului, sunt amenințați cu mórtea!

Totă lumea de la noi crede; ba e convinsă, că vina pentru evenimentele triste din 14 Martie o purta guvernul de tristă memorie.

Mare eróre!

Țara a pus în anul 1876 la cârma statului pe Ión Brătianu și 'l a menținut pân'acum. S'a sculat de câte-va ori de pe scaun și n'a putut altul să stea pe acel scaun mult timp, par'că ar fi alcătuit numai din spini și de ace puse cu vârful în sus.

Numai o țară păcătôsă pôte avea un guvern păcătôs! fugiți încolo cu toate cele-l'alte teorii de Stat pe cari le-aduceți de pe băncile scôlei.

Dacă lucrurile au putut ajunge a-

tât de departe cauza este că voi, fraților români, începeți a vă împlini datoriile de cetățeni numai după ce e prea târziu. Voi n'aveți răbdarea a aduna mierea cu picătura, ca albinele, ei vreți s'o mâncați de-odată, ca trântorii. Lupta continuă și naturală nu vă convine, vreți să sdrobiți adversarul într'un moment, ca Mihai Vitezul, și se pare că nu știți că a smulge neghina îndată ce se ivește e cel mai sigur și mai ușor lucru a te asigura de mai înainte de influința ei cutropitoare.

Acum se explică cu prisos, pentru ce la noi merge politica așa de rău, cu totă mulțimea de ómeni mari de Stat ce-i poți ceti tipăriți cu litere gróse în toate ȕiarele mai în fie-care ȕi. La noi se face politică de interes personal; nici măcar din ambițiune. Ce distanță inconsolabilă e la noi de la bărbații de Stat până la ambițiune. La noi nici *ambițiunea* nu se înțelege necum să mai pótă fi vorba de *conștiința virtutei cetățenești*, acest unic motor de fapte mari! La noi există numai ambițiunea copilărească, de-a fi salutat pe stradă de trecători și de-a *persecuta* pe cei ce nu te salută. Virtutea cetățenească constă, în a te mândri cu *faptele eroice ale bravei noastre armate* adică cu virtutea cetățenească, manifestată de poruncelă de aceia, cari nici nu sunt conșcii de mărimea faptelor sėvėrșite de neînsemnata lor persoană!

O, dacă ar fi vorba vreodată de adevėrata țară nu s'ar mai găsi timp și pentru fapte copilărești ca cele comise în 14 Martie.

Adevėrata țară vorbește rar, dar apăsător.

Dumneđeule drepte! pentru ce biata țară română vorbește atât de rar?! dór nu pentru că n'are timp și de vorbă, de óre-ce mulțimea nevoilor eere pâne iar nu vorbe? Dar pentru ce să nu se pară cuiva că cuvintele noastre de mai sus ar fi confuze vom trece cu repėdiciune la concluziunea logică ce trebuie făcută de fie-care ro-

mân adevărat în urma evenimentelor triste de la 14 Martie.

Sunt acele lovituri, strigăte și tumulte cădute din senin?

Chiar și tunetele din senin se explică, prin urmare cu atât mai vėrtos noi — *luminătorii poporului* — suntem datorii a da explicațiunea cuvenită cetitorilor noștri pentru ce să nu se le-gene cu indiferentism în speranță că acele evenimente nu însemnă nimic, dar de altă parte vrem ca să nu se sperie peste măsură.

Dacă omul ar fi pus în lumea asta din partea intemeitorului ei numai așa ca stafagiu atunci — de mult n'ar mai exista, căci ar fi cădut de la început sub povara corupțiunii. Dar veđi, există ceva în noi mai pre sus de cât noi, care ne face să nesocotim viața pentru a isbi în obraz pe ori cine-ar fi, dacă îndrăsnește să ne pună pumnul în gură, când inima vrea să se descopere și dacă — revoltăți de faptele mici ale unor ómeni mari — vóind a-i arėta cu degetul suntem opriți în avėntul nostru de forță brutală.

Un lucru vrem sė-l lămurim și asigurăm chiar pe dușmanii noștri și prin urmare ai poporului, că ne vom pleca înaintea ori și cui ar fi, dacă ne va da mai bune deslușiri:

Pentru ce s'a retras Brătianu și pentru ce a venit iarăși?

Explicarea nu e tocmai așa de grea, cum s'ar părea.

Brătianu nu mai este popular în țară; — ba s'ar părea, că ideia de a'l răsturna este mai populară de cât el.

Sė vedem unde este adevėrul:

Tóte vorbele rele aruncate la adresa lui Brătianu ȕeu nici cei mai aprinși adversari ai lui nu pot contesta, că n'au fost îndreptate în contra lui ci în contra acelor puternici rėi; al căror sprijin funest la priimit fără a-i mai examina calitatea. El ar fi rămas om mare până la mórte dacă n'ar fi tolerat stăpânirea celor mari în lăcomie și micie în caracter.

Numai un om de rea credință póte

tăgădui, că popularitatea lui Ion Brătianu în anul 1877 era cu mult mai mare de cât ar fi putut fi popularitatea unui alt om de Stat al unei țări egale, ba punea în întuneric pe alți diplomați ai unor mari puteri.

Cu cât entusiasm nu l'am urmat noi în Bulgaria!

După acel botez de sînge priimit fără a ne răci cătuși de puțin, la ce înălțime nu puteam ajunge noi, dacă mergeam înainte în politică cu aceeași inimă, cu care ne-am aruncat în reșbel! Dar Stéua României, răsărită atunci din nou, s'a ridicat peste orizont cu o eclipsă mare în față, cu corupțiunea aceea afurisită, care desfigură ori-ce faptă mare, s'evărșită într'un moment de reminiscință istorică și de avânt propriu numai Românului.

Nu e păcat de Dumnezeu, că mai există ómeni pe fața pămîntului, cari aruncă sēmēnța corupțiunii până și în pămîntul îngrășat cu cel mai nobil sînge al țerei, pentru a otrăvi și cel mai sacru fruct al gloriei noastre străbune?

N'a ajuns Românului pierderea sîngelui? a trebuit să-l desbrăcăm și de haine? să 'i smulgem și mălaiul uscat din mână?

Dacă cine-va are curagiul a despoia cadavrele de pe câmpul de reșbel, să n'aibă curagiul a despoia pe cei vii, cari nici pe de parte nu sunt atât de îngrozitori ca ómenii, ce se luptă cu mórtea?

În ce mod se manifestéază la noi consciința virtutei cetățenești! Avem noroc cu temperamentul nostru ușurel, căci dacă am fi un popor mai gânditer, ar trebui să nebumim cu toții de-odată în fața unei sēlbăticiiri atât de îngrozitoare. — Pe când aceia, cari ne-au smuls țara din ghiarele barbarilor și din păcla umilinței măncau mămăligă sau numai porumb fript și umblau desculți prin lapovița miseriei, pe atunci alții, cari erau încălțați și înbrăcați în pielea acelor desculți, speculau în ce mod mai complect ar

putea băga în unica lor gură fructul destinat petru đeci de mii, și în unspre-dece ani de ție n'a fost nimenca dator a judeca, dacă acel reșbel nu ne-a costat prea mult? Tot Dumnezeu părinților noștri, — adică întēplarea — a trebuit să mirósă aburii infecți, ce au început a se ridica din trupul nostru căđut de atăta timp în putrefacțiune?

După ce-am ajuns mari și tari în concertul Europén, am început a ne trânti cu voluptate pe laurii aduși din Bulgaria și pe când unii din noi trăiau mai numai din gloria străbună renoiată, pe atunci alții n'aveu destulă poftă, pentru a devora *prisosul* (!) budgetelor și destui saci pentru a se aprovisiona din vreme pentru timpuri mai puțin mănóse. Ne-am mira, dacă nu tocmai cele mai lașe creaturi din sînul națiunii române n'ar fi dorit ca s'avem în fie-care an câte un reșbel așa de *glorios* (!). — — —

În timpul de pace poporul român a rămas la discrețiunea celui din urmă primar. Prefecții sunt nișee mărimi cu totul inaccesibile de fantasia noastră, acești satrapi nici n'au obiceiul de-a se ocupa cu păsurile popoului, pe acesta-l pune pe calea disciplinei numai prin mișcarea unui deget sau prin o simplă elătinare din cap, — timpul cel mai prețios îl consumă prin a vēna capre pe sēma pătronilor milostivi, cari se mulțumesc numai cu sîngele nostru și nu ne desbracă și de — piele!

Din câte abuzuri administrative s'au denunțat, pentru *nici unul* n'am pomenit să se fi pus colectivității în mișcare, pentru a-l năbuși în nascere. Căt timp cel bătut nu se vaită, lovitul crede că-i face o plăcere a-i trânti la bastóne meren înainte.

Nu ne mirăm, că abuzurile de putere se înmulțiau și cresceau din ție în ție, dar ne mirăm că românul a putut arēta o piele atât de trainică!

De la ministru până la cel din urmă funcționar n'am pomenit măcar odată să fie trāmis cineva, care să te

întrebe, dacă ești mulțumit, pe când cele mai juste plângeri au rămas de multe ori nebagate în sémă într'un mod provocător, parcă partea ideală și morală a vieții omenesci ar fi un lucru cu totul secundar; ba chiar ridicol!

În puține cuvinte: Ioan Brătianu cu ai săi credea, pe semne, că țara în general e mulțumită; cele puține excepțiuni, cari țipau nu erau destul de importante, pentru a merita, ca să fie băgate în sémă și cu tótă înțelepciunea sa de Stat i-a scăpat din vedere un lucru mititel: a veghia, ca românului să nu i se răpescă dreptatea, care nu constă de cât într'o mică bucațică de mămăligă, *pe care vroia să n'o vadă în gura celui ce n'o merită!*

Iată pentru cât de puțin lucru a trebuit să cadă un om așa de mare ca Brătianu.

E păcat de Dumnezeu!

Păcat de el, dar mai păcat de noi, că sub impresiunea greșelilor comise de el, cel mai mișel caracter din țera asta —dacă încă nu s'a demascat pân acum— are dreptul să-l împröce cu noroiu, și fiind așa, rugăm pe Românii cei pururea creduli a nu se arunca în brațele ori și cui, creșând că prin căderea lui Brătianu a dispărut tot răul din țară. Tufa, din care se va putea forma o mătură destul de trainică și de pătrunzătoare, pentru a scóte gunoiul din cele mai adânci cute ale acestei țeri bogate în inimi lăcome, încă nu s'a descoperit. Acea tufă trebuie să se găsească în pădurea rărită a virtutei nóstre cetățenesci. În zadar vom căuta a ne consolida societatea și politica prin alte mijlóce, cu atât mai puțin prin mijlóce ca cele de la 14 Martie.

Revolta spiritelor din ultimele zile probéză până la evidență, că rezultatul alegerilor din urmă n'au fost adevărata espresiune a țerei. Ba prima retragere a lui Brătianu n'a fost alt ceva de cât cea mai eclatantă mărtu-

risire indirectă că el singur s'a speriat de importanta majoritate ce-a dobândit'o și dacă faptele Maicanilor ar fi eșit la ivélă numai cu 3 zile înainte de alegeri fisionomia camerei actuale ar fi fost cu totul alta, Brătianu asta o seia fórte bine și împreună cu el toți bărbații noștri de stat de órecare valóre.

Dacă devine calitatea unei majorități atât de problematică, nu mai ajuta numărul, de ar fi cât de imöasant, ba se pare că tocmai marele număr de colectivști a pus opoșițiunea în mișcare cu atâta fermitate.

Îndată ce poporul s'a pus la mijloc în modul energie și întărítat după cum am văđut, Brătianu a devenit imposibil. *A ceda terenul unui adversar, — fii și mai slab, — va să ăică, a te da invins.* După ce valurile au rupt o dată digul, ori ce reparație este imposibilă înainte de retragerea apei. Numai prin o luptă titanică cu mijlóce vulcanice s'ar mai putea face ceva. Dacă Brătianu s'a aruncat din nou în valurile deslănțuite ale mulțimei, noi credem că a avut buna intențiune a le opri acolo unde se găsiu și a voit să imiteze pe Cimbrii și Teutonii noștri din numărul trecut.

* * *

Să așteptăm acum în ce mod se va termina lupta sa cu valurile, este el căđut la fund, sau e aruncat undeva pe prund ameițit numai pentru câtva timp. Părerea nóstră e însă, că cu majoritatea actuală nu mai e nimic de făcut. Cum vom eși însă din acéstă crisă destul de gravă?

Lucrul n'ar fi tocmai așa de greu, dacă nu ne-ar lipsi buna voința de-a căuta unica soluțiune salvatóre.

Ne trebuie numai câți-va bărbați inteligenți, energici, cinstiți, dar absolut cinstiți! cari să se bucure de încrederea poporului, cu singura misiune

de a conduce alegerile noi pentru cameră.

Să ferescă Dumnezeu, ca să nu fim ajunși cu ambițiunile orbe și cu poftă de stăpânire până a ne sacrifica viitorul țerei!

Regulus posthumus.

Smântânitoarea centrifugă cu abur Laval

Smântânitoarele centrifuge, despre care am mai vorbit în *Gazeta Sătenului*, acționate prin vr'o transmisiune ore-care, de și ocupă puțin loc, dar sunt adesea ori de o instalațiune grea sub raportul locului ce le e necesar din cauza curelei care nu pôte fi așezată în mij. locul unui local, în fața unei uși etc. Tot astfel dacă mai multe din aceste smântânitoare trebuesc a fi așezate în baterii, nu e lesne d'a te întorce în prejurul fie-cărei mașini din pricina curelelor.

Câte o dată chiar e cu neputință d'a comanda prin transmisiune uă smântânitoare, a fără numai dacă se fac mari cheltueli de așezare a transmisiunelor.

Smântânitoarea cu aburi te scutesce de tôte aceste neajunsuri, ea se așeză or unde, în cel dintâi colț, și ori câte și cât de aproape unele de altele. E d'ajuns pentru a o învêrti d'a conduce un mic tub de aburi, care pôte trece pretutinden și urma or ce întorsătură, ridicătură și descindere a zidurilor, scândurelor sau plafonului.

Precum arată gravura relativă din acest număr, un indicator de presiune e așezat la această mașină; se deschide aburul până la punctul indicat și mașina se învêrtește îndată.

Supravegherea acestei mașini e lesne și cheltuēla de aburi nu e mare.

Th. Pilter.

LIMBA BOULUI

(Borrago officinalis).

Acastă plantă, din familia Boragineelor, e

înmuetoare când se ia în ceaia pentru unele bóle inflamatoare, grație sucului său viscos ce eoprinde florile sale elegante și albastre.

Acest ceaia e foarte bun pentru producerea nădușirei și pentru înlesnirea mistuirei și, dupe d-l Raspail, ar putea înlocui ceaia chinezesc.

Tulpinele și frunzele acestei plante, care erecece fără nici uă îngrijire, sunt aspre, înțepătoare și coprind nitrat de potasă. Planta crecece până aproape $\frac{1}{2}$ metru de înălțime.

Una din gravurele din acest număr înfăcișeză uă asemenea plantă, a cărei semințe măricele sunt bune de semănat prin colțurile grădinelor.

C.

CIMBRUL

[Saturecia hortensis]

Ține de familia Labiatelor și nu crecece mai înalt de 25 centimetre, priindui mai ales în pământurile ușore și calde.

E uă plantă care în întregul său e miroșitoare și cu proprietăți ațitătoare, din care cansă numele 'i vine de la satir, *satyrus*; se întrebuintesă și la noi ca condiment.

Semințele sunt foarte mărunte, se semănă prin grădină; planta se resemăna, apoi, singură. Precum arată gravura relativă, florile sunt mici (albe sau roze) așezate câte 2 la 5 la un loc.

C.

LOCUIŢELE SĂTENILOR

Nu de puține ori s'a tratat — din tôte puncturile de vedere — în *Gazeta Sătenului* această de căpetenie cestiune a locuinței țărănești și nu nouē ni s'ar putea imputa că n'am căutat a da acestei cestiuni o direcțiune alta de cât cea de ađi.

De astă dată dăm uă ilustrațiune, reprezentând uă mică căsuță, cu un etaj, pentru micii agricultori, d'asemenea și un plan arătând dispozițiunea încăperelor ei.

Precum se vede acest model de locuință

țărănească e cât se poate de modestă, simplă și lesne de executat, chiar fără ajutorul arhitecților și meșterilor scumpi.

Se poate face din paente sau și de gard, tencuit, mai ales despărțiturele din'ăuntru. Ar fi de preferat ca zidăria de prin prejur să fie de cărămidă, pe temelii, în loc d'a fi pe tălpi de lemn.

Hórnele trebuesc făcute din cărămiđi. Acoperământul din olane sau scânduri și șindri-lă; mai bine chiar de stuf de cât de tîniche, de óre-ce — locuința fiind prea mică și cu 1 etaj — tînicheaua aduce vara multă căldură, iar iarna ține mai puțin căldură decât stuful.

Ferestrele să fie tot d'a-una mari (ca în model) și gémurile pu-se în giurgiuvele mișcătore. Pe jos came-

rele pardosite cu scânduri sau cu cărămiđi

Dar iată descrierea planului, dupe care poate a se călăuđi or-ce sătén ar voi să'și făcá locuințe eftene dar comode și sănătóse :

- 1, 1, Depozit de cenușe, etc.
- 2, Privatá
- 2' Depozit de obiecte casnice murdare.
- 3, 3 Depozit de combustibil și cămări
- 4, 4 Intrările în casá.
- 5, 5 Bucătárie și odáe de lucru.
- 6, 6, 6 Paturi de dormit.

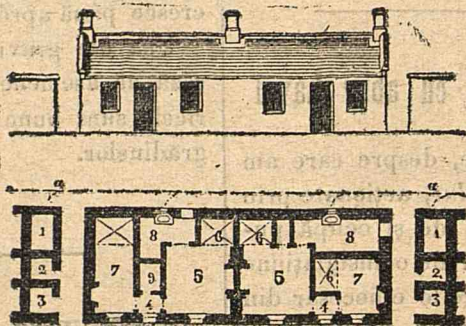
7, 7 Odái.

8, 8 Spălătorie și loc de priment.

a a Deschidéturi de eșit apa și p's'cele.

Dimensiunile acestor despărțituri se pot face dupe mijlóce și vo-
ință.

Sătucénul.

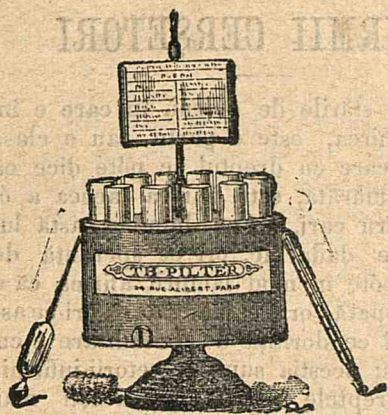
Locuința țărănească-model cu un etaj simplu și planul distribuiri ei. (expl. în'acest No.)

TOMATE
JAUNE RONDE

Mérul de aur.
(explicatia în'acest No).

PIMENT
MONSTRUEUX

Ardeinul dulce monstruos.
(expl. în'acest numer)

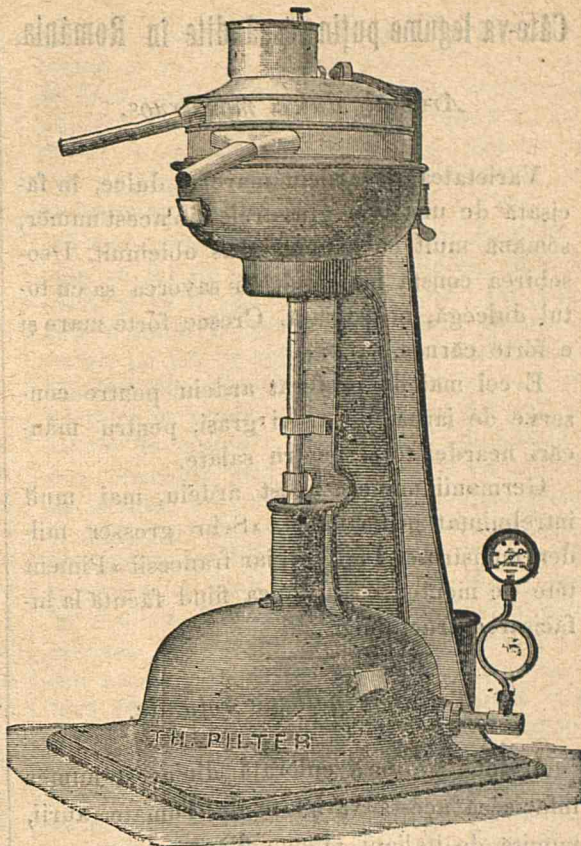
Crema-Lacto. (expl. în'acest No.)

Limba bouului. (expl. în'acest număr).

Cimbrul de grădina. (expl. în'acest număr).

Smântănitórea centrifugă cu abur. (expl. în'acest No.)

Jocul figurelor de hârtie electrizate. (ex. în'acest No.)

Câte-va legume puțin răspândite în România.

Ardeiu dulce monstruos.

Varietatea de ardeiu mare și dulce, în făcișată de una din gravurele din acest număr, sémănă mult cu ardeiu gras obicinuit. Deosebirea constă mai mult în savórea sa cu totul dulcégă, neardeiată. Crește fórté mare și e fórté cãrnos.

E cel mai de preferat ardeiu pentru conserve de iarnă, de ardei grași, pentru mâncări neardeiate și pentru salate.

Germanii numesc acest ardeiu, mai mult întrebuintat pe la orașe, »Sehr grosser milder monströser Pfeffer«, iar francesii »Piment tête de mouton«, alusiunea fiind făcută la înfăcișarea fructului.

Tomatele galbene rotunde.

A doua gravură colorată din acest număr înfăcișeză acéstă varietate de Tomate aurii, numită de italieni »Pomo d'oro«.

Din punctul de vedere al întrebuintărei pentru alimentațiune, varietățile de Tomate roșii, ce am descris pân'acum, sunt mult mai apreciate ca cele galbene.

Acéstă varietate e mai mult înpodobitóre și de fantezie.

C.

CREMO-LACTO

Acest aparat, cu dimensiunile restrânse, e de o întrebuintare lesnicíósă, coprinde 12 cremometre, care servesc în'același timp și ca epruvete pentru verificarea densității laptelui, e în'același timp un cremometru și un lactodensimetru.

Prin întrebuintarea sa, e ușor d'a 'ți da séma de densitatea și prin urmare de valórea în cremă a acelor 12 probe de lapte; acestea sunt cele două lucruri de care se servesc în lãptãrii pentru a se aprecia valórea laptelui; înlocuesce cu folos cantarul de lapte corector, cremometrele, tóte aparate de uã întrebuintare constisitóre, din cauza fragilităței lor și nu le cedă în nimic sub raportul exactitudinii rezultatelor ce dă.

Una din gravurele din acest număr înfăcișeză asemenea aparate.

T. P.

INFIRMII CERȘETORI

Intre tóte stãrile de ómeni, în care e înpãrțită omenirea, este o parte sau o clasă a omenirii, care cu dreptul se póte dice că e cea mai amãrătă, este partea aceea a ómenilor pentru cari, ori-ce bun, în astă lume, e aprópe ñadarnic, ori ce speranță de fericire, se póte în mod lãmurit afirma că e vecinic îngropată, ori-ce mângãere, ori-ce aspirațiune, ori ce dorință de reabilitare e totul nimicítă; aceștia sunt cerșetorii-infirmi. Dintre tóte treptele sociale, pe acești mai mult ca pe ori-cari alți, sórta 'i a condamnat ca vecinic să fie amãrați.

De câte ori d'alungul drumurilor, pe unde trecem, sau pe sub câte un ñid ruinat, ori pe la capu podurilor, sau în ñile de sêrbãtóre, prin amvonurile bisericilor, nu vedem mulțime de acești infirmi, așceptând de la mila celor sãnătoși, o bucată de pâine sau un gologan! Mai adesea-ori pe la diferitele târguri, unde unii ne ducem pentru diferite afaceri, alții pentru a ne preumbla și veseli, pe la diferite colțuri ne întâlnim sau cu sêrmani bãtrâni, doborâți de greutatea nevoilor și a vremurilor rele, mai dincolo cu alții orbi, mai colea cu alții fără mâini, sau fără picióre și purtați în róbe, mai încolo câte o fetișă mică sau un bãețel, ținând de mână pe tatăl sêu orb, sau purtând pe mama sa fără picióre. Toți aceștia, mai tot d'auna îmbrãcați în nișce sdrențe, ce 'i face să fie mai mult goli, adesea cu lacrãmi strãlucind în ochi, licniți de fóme, cu aer blând de umilintă, întind mâna la trecători, iar când mâinele le lipsesc, cu gura cer și parcă tot cu ea ar vrea să apuce bucățica de pâine sau gologanu ce póte i se dă.

Pentru un covrig, o bucată de pâine, sau o piesă de 5 centime, căci rar se întâmplă cui-va să greșescă a scóte mai mult din busunar; o! câte mulțumiri cu lacrãmi ferbinți nu auđim! și cu tóte acestea, de multe ori inima și cu deosebire civilisãtóra educațiune, ce mulți din noi primesc, par'că nici atât nu ne lasă să le dãm. Unii din acești infirmi, din pricina suferințelor ce 'i apasă, alcãtuiesc diferite cãntece, arii sau viersuri,— de multe ori fórté atingetóre pentru cei ce simt — pe care cu lacrãmi le cãntă sau declamă, dór vor înduioșa inima trecătorilor.— Fómea și frigul sunt principalele pricini, cari nu lasă pe acești nenorociți să vegetese la un loc până se sting. Fómea, — blestema-ta fóme, — de multe ori 'i mână pe brânci, cu scaunele la picióre sau la mâni, până și prin glodurile și noróele cele mai rele, la distanțe depãrtate, une ori printre piciórele cailor sau pe sub rótele trãsurilor.

Dar ce se mai spun eu, căci aceste spec-

tacole sfășietore, re care pana mea nu are puțință de a le colora nici a suta parte după cum sunt în realitate, numai acela ce n'a eșit din casă, sau n'a voit să le vadă, numai acela poate fi strein de ele. Omenilor, ce pe lângă alte calități, au educația morală și cu deosebire simțiment umanitar puțin dezvoltat, de multe ori li se încrețește fruntea și inima în fața unor tablouri așa de triste.

Cel cu judecată sănătoasă, cugetă că și acela ce 'ți infățișeă un așa spectacol, a fost și e o ființă ce poartă numele de om, dar împrejurările 'i a făcut viața inproprie. Altor (cam puțini) li se întâmplă une-ori, ca fără voie — în fața astor condamnate ființe — câte o lacrămă să pornescă tocmai din răunchii inimii, să se strecore prin conștiință și să se ivescă sub pleoapele ochilor. Acesta este o manifestare a iubirii generale care legă omenirea și de care iubire toți omeni ar trebui se fie însuflețiți.

Da! iubirea care se arată și între plante, între animale, între atomele și moleculele din care sunt formate corpurile, ar trebui să fie ținta către care să tindă omenirea. Mai cu deosebire iubirea noastră trebuie îndreptată către acea parte din semenii noștri, cari sunt lipsiți nu numai de mijlocele de existență, dar cărora viața le e o povară, și în care cum am dis, or-ce speranță, or-ce rază de mângăere, în această viață, este cu desăvârșire nimicită. Omul cu inima neconruptă, precum simte fericirea sa, tot ast-fel și pe cea streină ca a sa proprie și tot ast-fel și suferințele streine; de aceea, facerea de bine pentru dănsul este o trebuință neapărată. Câți de mulți avuți însă, acei cari înotă în fericiri, în averi, și cari nu numai că nu vor să știe, dar nici nu admit ca alții să fie muritori de fôme, să fie înghețați de frig sau să sufere.

Mulți din acei cari au chiar ore-care instrucție, dar în cari, simțul moral este atrofiat din lipsa unei adevărate educațiuni, cu mult dispreț întorc spetele, ba alte ori strigă răstiți infirmilor cerșetori să se dea în lături. O! câte ființe nenorocite, plâng și sufer de fôme și de ger, unii căci n'au puțință de a întinde mâna să cerșescă, alții căci de și o întind dar rămân tot cu ea întinsă și gôlă, alții pôte de rușine nu îndrăsnesc a cere. până ce fômea și gerul mai milos ca omenii le strâng stomacul și le îngheață lacrămile pe obraz și sângele în vine, iar pământul — muma comună a tuturor — le dă în sânul său un adăpost, de unde nimeni nu va mai avea dreptul să le strige a se da în lături, precum spunea neuitata Maria Dateulescu în admirabilul său studiu „Iarna.“*)

De voește cine-va să 'și facă o reală idee

de aceste adevăruri, n'are de cât să voiască numai și eu cred că nu va avea trebuință să facă mari călătorii, căci din nenorocire nu știu de se găsește comună lipsită de astfel de ființe. Cei de prin orașe, uite-se în zile de țiguri pe la colțurile stradelor și vor vedea mai mult ca ce spun eu.

Dacă iarăși voește cine-va să 'și facă idee, cam ce fel de educație are cine-va, să 'i ție calea și să 'i pândescă când trec pe lângă câte o ființă de astea nenorocite, și aci va vedea pe cei cu sentimente umanitare schimbânduși dispozițiunea, întristându-se sau reflectând la cruda nenorocire ce a lovit pe ast-fel de muritori și mai apoi manifestânduși clementa prin ajutorul ce e cu puțință să le dea; de asemenea va vedea nu puțin și domnișori de moda nouă, de multe ori a tôte știutori, filantropi sau leviți cu crucea în sân și cu maica precista pe buse, cum 'și răsucesc mustățile sau përu, tocmai când infirmu 'i întinde mâna, ba încă, dacă vr'unu din acești condamnați de sôrtă nenorociți, e tare flămând și în desperata sa luptă pentru existență, are cutezanța să se apropie sau să 'i iasă în față, spre a fi vădut mai bine, veți, dic, pe aste inimi albastre cum se rătoesc și se răstesc strigând: în lături. O! și când te gândești că astor amărite ființe, din cauza stricărei vr'unui membru: ochi, mâini, picioare, etc. nu numai că sunt cu desăvârșire privați de a mai spera în vr'o îndreptare, în ajungerea vr'unei zile senine, vr'unul țel închipuit, dar sunt hotărâți de sôrtă, de multe ori, a muri de fôme și de frig când cu bunul simț judeci astă miserabilă pozițiune, mărită prin nepăsarea celor sdraveni, 'ți vine să pui pe om mai prejos ca multe din animale. În neputința de a le schimba amarul ce 'i consumă, 'ți vine să blestemi și sôrta și ceasul în care s'a născut și mórtea că nu 'i scapă mai curând de povara acestei ticăloșe vieți. În fața unui nepărtinitor raționament, măsura luată de Tepeș vodă, de a se scăpa de ast-fel de nenorociți, înbătându 'i și apoi dândule foc, e mai puțin condamnabilă față de nepăsarea noastră și mai cu deosebire a acelor ce au în mâinele lor destinele unei țeri. Măsura luată de Tepeș vodă era în adevăr sêlbatică, dar e cu mult mai sêlbatic sê veți pe aste ființe murind de frig și de fôme și să nu le vii în ajutor. Măsura ce luase Licurg, de a arunca de o ripă, copii inpropriei de a deveni omeni sănătoși, cum și ripa Tarpea la Romani, de care se aruncau cei infirmi, potrivite cu indiferența noastră, nu erau ore măsurii mult mai bune, pentru curmarea șirului de suferințe a acestor invalizi? O! da!

Dar, pentru ca să probăm că am alungat apucăturile sêlbatică și că înaintând pe calea civilizației șcim cum să ne deosebim de

cele lalte ființe, iată care ar fi modesta mea părere, pe care împărtaşind-o publicului, cu osebire celor ce au în mână pâinea și cuțitul, rog să fie comentată, desbătută și apoi să i se dea convenția aprobare sau desaprobarea. Reprezentantii societății să propună și să ia măsuri pentru strângerea, internarea în niște anumite asiluri și îngrijirea astor nenorocite ființe.

Pentru că însă, în criza economică în care ne aflăm, poate că ne ar lipsi mijlocele îndestulătoare ce ar reclama înființarea unor astfel de institute, aş propune, ca d'ocamdată să se internese pe la diferite schituri și monastiri în locul călugărilor și călugărițelor sdraveni care să se concedieze și trimită în societate să muncască. Statul întretine în stituțiunea călugărească fără se aibă vr'un rezon, fără să aducă societății cel mai mic folos. Adesea ori m'am întrebat și mă întreb: pe ce rațiuni de Stat, și pe care anume precepte ale evangheliei creștine se bazesă crearea și menținerea astor instituțiuni?

Religia Românilor fiind religia lui Cristos, am răscolit și n'am putut găsi nici un capitol în dogmele și învățăturile lui, pe care să se întemeieze clasa acesta monahală. Cristos a lăsat doctrina sa mai mult pe iubire: *întru acesta vă va cunoșce lumea că sunteți urmași ai mei de veți avea dragoste între voi.* Și în alt loc: *acela va fi fratele meu, care pe cel gol 'l îmbracă, pe cel flămând 'l satură, pe cel bolnav 'l caută, etc.* El adică, s'a făcut fratele celor mai din urmă neputincioși, recomandându-i carității și îngrijirii adeptilor săi.

Ore de cât să menținem o instituție nu numai nefolositoare dar păgubitoare societății, atât prin produsul muncii noastre, — pe care 'l dăm pentru întreținerea ei, — cât și prin faptul că se sustrag de la muncă atâtea brațe, — adesea tinere și voinice — nu ar fi mult mai bine ca cu acei bani să se internese și întreție infirmii cerșetori? O da! cu acesta am împlini acel simț natural care e sădit în noi, și pe care poate unii l'au dezvoltat »iubirea generală a omenirii suferinde,« am împlini și corespunde principiului pe care e basată religia lui Cristos, iubirea semenilor noștri; am mulțumi și conștiința noastră, scăpând de acele îngrozitoare spectacole, care nu puțin rău pricinuesc celor ce au puțină educație morală.

Dacă ne am da ostenelă să aprofundăm mai bine chestia călugărească, câte grosăveni ascunse nu se petrec sub vëlal religiei, pângărite adesea-ori prin aste schituri? S'a-poi n'auzim noi mai pe totă ziua fel de fel de scandaluri petrecându-se pe sub catacombele mânăstirelor?

D'apoi mulțimea călugărițelor, duse aci fără șcirca lor, fie de părinți pentru a se

scăpa de ele, fie ademenite de vr'o stariță dibace și în ale căror inimi și suflete, ceea ce se petrece, după ce 'și pun în minți, de sigur că numai conform cu afierosirea lor nu poate fi?

Ce se mai dicem apoi de iubirea de argint, ce coprinde inima fie-cărui călugăr, prin mijlocirea căruia numai, poate să pășească în diferitele trepte erarhice ale monahismului?

Și câte alte considerațiuni, care toate vin în ajutorul desființării astor instituțiuni, în locul cărora cum am dis să se înființeze asiluri pentru infirmii-cerșetori.

Mai anii trecuți se audea de un proiect de lege, ce ar fi votat Camera pentru înființarea a vr'o șase asiluri, pentru infirmi, dar și asta ca multe altele a ramas numai pe hârtie, căci nimic nu s'a mai auzit sau vădut de la votarea acelei legi, numai cerșetorii infirmi au rămas tot pe drumuri, murind de fôme și de frig și care te sdrobeșce moralmente când 'i vești și 'ți e cu neputință să'i ajuți.

Repet încă o dată că e de datoria omenilor cu bun simț și cu sentimente umanitare să agite această chestiune, spre a pune în poziție pe cei în drept, de a curma răul acesta, dând adăpost și îngrijire infirmilor-cerșetori.

N. Andreescu.

MEDICUL PRACTIC

pentru locuitorii din orașe și din sate, elaborat după teoriile celor mai eminenți Doctori.

Băile fac parte din trebuințele naturale ale omului și constituie materia igienei; deosebit ele constituiesc un mod special de tratament a diverselor bôle prin substanțele organice sau minerale de consistență, și temperatură variată. Intrebuințarea băilor variață dupe condițiile fiziologice ale omului, precum: etatea, constituția, starea digestiunii și altor cauze organice.

De și este foarte greu de precis gradul termometric, care caracterisă baia rece, din cauza sensibilității individului care variață foarte mult, cu toate aceste s'a admis în un mod mai mult artificial, că baia este rece când temperatura sa nu trece peste 25° centigrade plus. Băile reci pot să fie naturale de apă curgătoare, sau artificiale precum sunt bazinele, dușurile, etc. Băile reci sau Hydroterapie au ajuns în timpul din urmă a se întrebuința pentru multe bôle, astfel că persoanele care frecventeză aceste băi, nu se mai pot desobicinui, fiind că găsesc în ele un remediu întăritor pentru corpurile lor. Înădușirea corpului în cercăfuri, miuate în apă rece, fricțiune-

le și diferitele tratamente ce se fac cu apa rece, nu se pot în deajuns recomanda pentru acei cari sufer de nervositate, anemie sau gălbănirea, reumatism, migrenă și diferite alte boli. Persónele nedepriuse încă cu băile reci, trebuie să începă tot d'auna cu o temperatură de 20° la 25° și numai gradat se pótă ajunge la o temperatură mai jos, pentru a deprinde organismul la reacțiune.

Băile calde sunt acelea a căror temperatură este superióră temperaturii corpului o mului, de la 37°—45° maximum ce se póte suferi de om. Aceste băi prea calde slăbesc corpul, și sunt respinse de igienă. Intrebuintarea lor se face în medicină în scop de a trata óreși care bóle cu folos.

Băile de aburi, numite băi rusesci, sau turcesci, au de scop a provoca o escitațiune generală asupra organelor periferice, în special asupra pelei. Băile de aburi de o temperatură ridicată sunt periculóse, aducând o mare stimulație asupra organelor, cauzând congestiunea creierilor, greutate în respirație. Băile de abur de o temperatură moderată de 36° 40° provócă sudóre abondentă, și o escitațiune plăcută fără să tulbure funcțiunile de nutrițiune și de inervațiune.

Tratamentele ce se dau la băile de aburi precum: frecăturile, unsorele, trăsăturile, bățiile cu mățuri de frunđă, etc. au de scop a pune în mișcare circulațiunea periferică, și sunt de importanță fórtă mare recunoscute încă din timpurile cele mai vechi. Ca în tóte lucrările, se cere moderațiune, căci ori ce exces e vătămător.

În timp de iarnă e bine a întrebuinta băile de abur și băile calde de puțină, și vară băile reci de puțină și de ríu. Persónele care voesc a se scálda nu trebuie să fie ostenite, nădușite, sau cu stomacul plin, căci e periculos. Înainte de a intra în apă trebuie să se odihnescă puțin, să și usuce bine corpul de nădușală cu un cécéf curat și uscat. În apă se stea de ordinar de la 10 până la 20 minute, apoi eșind afară se și usuce bine corpul, și se se îmbrace iute. Dacă tóte aceste se fac cu atențiune baia produce un efect întăritor și sănėtos, altmintrelea sunt de suferit consecințe rele. În general e de observat că acela, ce voesc a se scálda la ríu, să nu se prea încredă în forțele lui că este bun înotător, ci să observe a rămânea pe locul care i e cunoscut că nu e prea adînc, și că apa nu e așa tare. Temperatura apei de ríu pentru a fi bună de scáldat trebuie se fie de cel puțin 16° R. adică cât $\frac{1}{2}$ a căldurei singelui. Cel ce se rėcesce lesne, trebuie să fie și cu mai mare bágare de sémă, și să începă a obicinui corpul din luna lui Mai. La spălatur de tóte dílele a obrazului și a gátului, se începă a și uda cu un burete umerii și peptul, și apoi se începă și cu spatele, și

mai târđiu când temperatura devine mai caldă se și spele tot corpul de la cap până la picere. Acela, care prin ocupațiunea dílnică nu are vreme de a merge la scáldat se aibă grija a avea o baie cu un duș în casă.

Grija de căpetenie ce trebuie să aibă fiecare e de a avea tot d'auna mânele spălate curat. Se înțelege de sine că mânele trebuie spălate de mai multe ori pe dí, fără de a ascepta ca murdăria să se vadă pe ele. Înainte de a se aședa la masă cine-va, să se obicinuiască a și spála mânele. Ungھیele numai puțin trebuesc tăiate regulat și curățate de negreala ce se așază înăuntru. Părul asemenea trebuie căutat ca să fie tăiat la timp, și bine curățat de ori ce necurătenie. Diminēta îndată ce se spála cine-va pe obraz și pe mâni să nu neglijeze a și spála și capul și a peptăna părul frumos, chiar de e tăiat mărunt de tot. Tunderea părului nu scutesce peptănatul pe fie care dí, căci capul nepeptănat face vermi.

Aceste reguli igienice, trebuesc observate cu stricteță și căutat a obicinui copii la aceste reguli încă din frageda lor virstă. Fiecare copil care merge la școlă trebuie să se deprindă a și face singur tualeta, și a fi tot d'auna curat pe obraz, pe mâni și pe cap. În Italia, uă matronă caritabilă voidnd a deprinde pe mititei la ordine și curățenie spre a nu cădea victime epidemiilor ce bántueau în ultimul timp, făcu cunoscut că tóți acei copii cari vor veni la cutare oră de diminēta la dínsa, spálați și peptănați frumos, vor primi pe fie care dí câte uă piesă de 10 centime; ast-fel că această metodă practică fu imitată de mai mulți și copii fără a fi intimidată de părinți, se deprinsese la o curățenie exemplară.

Curățenia picerelor nu póte fi îndestul recomandată pentru ori și cine fără deosebire. Ea este mult întrebuintată în orient și tare neglijată la nord și la sud — Unii se servesc de cisme gróse de tot, de galoși, și de alte stofe impenetrabile care ard și asud picerile; iar alții merg desculți prin praf, gunóe și diferite murdării, ast-fel că aceste tóte neapărat că trebuie să aducă suferințe picerelor. Mulți sunt cari se plâng de negi și că nădușesc grozav la picere, lăsând un miros urit, fără însă a cerceta cauza de unde provine. A purta încălțăminte strimță, sau prea largă, e tot așa de rėu, ca cum ar umbla desculți. Picerele ca să pótă fi sănėtóse trebuie să aibă îmbrăcăminte lor potrivită după forma lor. Picerele trebuesc spălate tot așa des ca și mânele, ca să pótă fi curate și sănėtóse. În fie care séră înainte de a merge la culcare, picerele trebuesc spălate cu apă curată. Acei ce suferă de picere umede să se spele de diminēta și séra și după ce s'a șters bine, să le frece cu puțin spirt. Aseme-

nea bine înțeles trebuie a schimba ciorapii sau obielele pe fie care ți. Tălpile ghetelor trebuie să fie întreținute tot deuna întregi, și deosebit pe dinăuntru a preschimba mereu tălpile murdare. Fie care să caute a avea câte-va duzini de tălpi de plută sau alte materii impenetrabile și a schimba mereu, după trebuință, înlăuntru încălțăminteii, spre a nu năduși și a murdări ciorapii. Prin această procedare, sigur că va dispărea toate inconvenientele de care sufer mulți la picere.

Un amic al poporului.

Petrecheri în familie.

(Urmare).

JOCUL FIGURELOR DE HÂRTIE ELECTRIZATE.

Acastă experiență de electricitate se poate face de fie-cine foarte ușor și fără ajutorul unei mașini speciale de electricitate.

Iei hârtie subțire de țigare și tai, cu forfecelile, mici figuri de hârtie reprezentând diferite chipuri, precum de broșce, baletiste, etc. dupe desenul și mărimea dată în susul gravurei relative din'acest număr.

Pui aceste figuri, pe cari poți a le culora, sub un gém — care să nu fie umed — de vr'o 40 centimetre lungime pe 25 cent. lățime, pe care 'l așeziși între foile a două cărți destul de gróse ca spațiul dintre sticlă și masă să fie de vr'o 3 centimetre.

Incepi a treca tare gémul pe d'asupra cu vr'o batistă (făcută ghem) de mătase sau chiar de lână, și pe care o încălzișeși și uscaseși bine la sobă sau lampă.

Electricitatea se desvoltă și figurele se ridic și încep a juca între gém și masă.

LAMPA FILOSOFICĂ

Iei uă sticlă de o capacitate de vr'o 200 centilitri de apă care să o umple cam pe 3 sferturi. In'acea apă torni o optime de acid sulfuric și pilitură de metal, precum de fier sau zinc. Astupi sticla bine cu un dop de lemn sau de plută, înăuntru cărui e un tub de fier, a cărui vârș d'asupra e mai subțire.

După vr'o jumătate minut pilitura de zinc sau de fier, prin ajutorul acidului sulfuric, descompune apa, coprinde oxigenul iar hidrogenul e lăsat liber și prin urmare se aprinde dacă alături un chibrit aprins la vârșul tubului din dop.

Acastă ardere a gazului incolor, inodor și de 14 ori mai ușor ca aerul, ține pe cât timp lichidul din sticlă e în fierbere, adică d'ajuns pentru a se face experiența descompunerii apei și arderei hidrogenului.

Cricid.

DIN LOCALITATE

Sfârșitul luni Martie a fost foarte ploios. Semănăturile de toamnă prezintă cel mai frumos aspect; semănăturile și iarba cresc foarte repede.

Anul se anunță a fi foarte mănos.

Agricultorii să se grăbescă — căci e timpul — a semăna porumbul, câtă vreme pământul e umed.

Din cauza repedei dări a viței, multe vii au rămas neharăcite; îndată ce mugurul se va mai întări, trebuie sfârșită această lucrare.

Din cauza lungii erui și a ploilor s'au făcut puțin semănături de orze. Norocire că atât marii cultiviatori cât și sătenii, de la câmp, au făcut neobicinuit de multe semănături de toamnă.

Schimbându-se Ministerul, d-l Dănescu, prefectul jud. R. Sărat demisionă.

Ultimul său act e următorul, pe care ne'l comunică uă persoană demnă de încredere:

„Ne fiind în armonie cu medicul primar al județului, din cauză ca acesta reclamase contra administrației, și neputând găsi alt mijloc de resbunare, d-l prefect Dănescu, în ultima ședință a consiliului de igienă local, după ce mai întâiu ținuse un discurs plin de invective și recriminațiuni la adresa medicilor, a propus consiliului să dea un vot de blam corpului medical.

D-l d-r Blasienu, medic-primar, gata d'a proba prin acte inexactitatea afirmațiunilor d-lui Prefect, vedând că Prefectul refuză a-l da cuvântul cerut spre a apăra corpul medical de asemenea acușațiuni nefondate, și vedând că Prefectul n'a adus nici o probă pentru a susține propunerea sa, declară că procedarea d-lui Dănescu este incorectă și absolutistică, din care cauză se vede nevoit a părăsi ședința, ne mai putând face parte dintr'o corporațiune, în care acusatului nu i-se dă dreptul d'a se apăra.

Urmă un tablou tragi-comic. Neputându-se continua ședința, d-l Prefect s'a mulțumit a face un raport contra medicului primar.“

Credem d'a noastră datorie să atragem atențiunea Prefectului, care se va numi în locul d-lui Dănescu, asupra următoarelor fapte.

Inspectarea comunelor de către subprefecți nu se face de cât foarte rar. În toate plășile sunt multe comune ce nu s'au inspectat de 4—5 și mai multe luni. Subprefecții, petrec cu săptămânile în oraș, această neglijență și-a ajuns culmea în plasa Orașul. Putem afirma în mod pozitiv că subprefectul Licoenescu concentrează la Coteșei pe primarii din această plasă, cari i-se prezintă acolo cu registrele la subșiori, și acolo la Coteșei d-l Licoenescu îndeplinește formalitățile necesare la inspectarea comunelor. Așa se face slujba? Nu putem de cât să blamăm procedarea abusivă a d-lui Licoenescu, și să blamăm tot odată și pe acei Primari, cari, ascultând orbește de ordinul ilegal al subprefectului, peregineză la Coteșei pentru a înlesni zăpiciul dresarea proceselor verbale de inspectarea comunelor.

Sperăm că se va pune capăt acestor abuzuri, căci, dacă d-lui Dănescu i-a plăcut a le trece cu vederea, nu urmază ca și viitorul Prefect să le tolereze.

X.

DIN ȚARĂ

Se dice că răscolă țeranilor din județul Ialomița și Ilfovul s'a potolit în mare parte.

Guvernul, care moșteni de la colectivisti această rebeliune agrară, procedă cu multă înțelepciune.

Acésta, însă, nu e d'ajuns căci rebeliunea pôte reîncepe din nou, dacă Guvernul nu va lua grabnice măsuri de îndreptare și mai ales dator e a curăți serviciile publice, mai ales cele ce sunt în contact cu sătenii, de acele unelte perturbătoare lăsate de colectivisti, înlocuindule cu ómeni cinștiți și vrednici, iar nu haimanale.

Prüimim din Ialomița uă scrisóre din care extragem următoarele :

„ . . . Colectivisti, dupe uă cârmuire de 12 ani, nu se mulțumesc că au lăsat țărănimea în mizeria cea mai mare, ast-fel că s'au vëdüt cazuri în cât ómenii ajungéu a se hrăni cu pământ, dar voesc a se servi de ea pentru a reveni la putere; puțin păsândule dacă o expune focului și sabiei soldaților. Agenții lor spun că dacă vor reveni la putere li se vor da țeranilor pământ. . . . Vë rog, spuneți că colectivisti *mint*; reamintiți că, combătând cu înverșunare alegerea Directorului „Gazetei Sătenului“, au arătat că nu voesc să între în Cameră un prieten cinstit al țărănimei care să cëră „păstrarea domeniurilor statului mici și mari numai pentru cei ce n'au pământ d'ajuns“ și să le cëră socotéla că, chiar în centrurile cele mai populate de țărănime, puțin le-au päsut colectivistilor de cererile de cumpërare de pământ de săteni, ci au respins cererile sătenilor *vëndând pe capete domeniurile, cerute de săteni, la capitaliști-colectivisti*. Acum când subprefecții, pomojnicii și revisorii scolari nu mai pot fi colectivisti și prin urmare liberă va fi d'a pătrunde mai mult prin sate o *revistă moralizătoare pentru săteni*, ca a d-v, sănătoșele d-v povețe către țărănime, vor produce cel mai salutar efect, căci să nu perdeți din vedere că multor săteni li se bagă în cap „idei deșiuchiate“ de cei cari n'au nimic de pierdut și voesc a „însemna“ ceva grație nesciinței unor săteni. Eu cred că or ce bun patriot și adevërat prieten al popoului dator e a face uă activă propagandă pentru o mai mare răspândire a *Gazetei Sătenului* prin sate . . . ”

Generalul Maican s'a condamnat, la 31 Martie, de consiliul de Resbel, pentru mituire, la 10 luni închisóre, perdere de grad și 400 lei cheltueli de proces.

E de notat că aceste mituiri, pentru care a fost condamnat generalul-colectivist, le-a făcut în 1887 ca secretar general al Ministerului.

Precum am prevëdüt colectivitatea cădënd în cea mai mare putrediciune, M. S. Regele a fost nevoit a uă isgoni de la putere, cu tótă majoritatea sa din camere, de óre-ce s'a convins că țara nu mai voeșce acea vitióșă colectivitate.

Prin decretul de la 23 Martie, Ministerul se compuse precum urméză :

D-l Theodor Rosetti, președinte al consiliului și ministru de interne; D-l P. P. Carp, ministru al afacerilor streine; D-nu T. Maiorescu, ministru al cultelor și instrucțiunilor publice și adinterim la departamentul agriculturii, industriei, comerciului și domeniilor; D-l Al. B. Știrbei, ministru al lucrărilor publice; D-l General C. Barozzi, ministru de resbel; D-l Menelas Germani, ministru de finance; D-l Al. Marghiloman, ministru al justiției.

E un minister de tranziție, compus din ómeni capabili și cinștiți, care s'au angajat a face uă bună administrațiune și a lăsa ca alegețele să fie libere.

ULTIME SCIRI

Aseră într'o întrunire ținută la d-l Dumitru Brătianu, a membrilor opozițiunii și în urma înțelegerii capilor opozițiunii cu Președintele Consiliului de miniștri, s'a hotărât ca OPOZIȚIUNEA SĂ DEA SPRIJINUL EI GUVERNULUI ACTUAL.

Ministerul s'a angajat a supune aprecierii d-lor D. Brătianu, L. Catargiu și G. Vernescu, or-ce numire și destituire. Prefecții se vor numi după recomandările acestor capi ai opozițiunii și în uă comună înțelegere între dânșii și președintele Consiliului.

Numai în cas de împrējurări grave nu se va disolva Camerele la 1 Mai și în'acest cas se va fixa, în acord cu opoziția, data acelei disolvării.

Tot eri, 1 Aprilie, d-l Theodor Rosetti ceti, în Cameră și Senat, Mesagiul de închidere al sesiunii ordinare a Corpurilor legiuitoare, mulțumind pentru regularea situațiunii financiare și arătând că se va face un apel la țară într'un termen cât de scurt, pentru ca, după dimisionarea cabinetului precedent, alegătorii să și manifesteze libera lor voință.

X.

Buletin Comercial.

In portul Brăila în ziua de 4 Aprilie s'au făcut următoarele cumpărări :

Grâu 2750 hectol.,	60	libre,	9,85	lei în aur.	Magaș.
„ 5000	„	61½	„	11,30	idem
Porb. 1250	„	58	„	8,25	idem
„ 1875	„	62	„	8,80	idem
Secar. 4850	„	56	„	6,55	idem
Orz 1400	„	50	„	5,85	idem
Porb. 960	„	54	„	7,15	idem

MISCELLANEA

APICULTURA IN RUSIA. Pre când în România cultura albinelor se delasă, ea ia un mare extensiune în Rusia. Nu e vorba că, acolo, administrațiunea și dă toate silințele a încuraja și desvolta, la țară, această sciință.

Numai în guvernământul Moscovei sunt 3148 țărani cari posedă 50,100 stupi. Anul trecut se făcu și o expozițiune flotantă de albine, foarte curiosă. Vasul cu expozițiunea, prefăcut în ună grădină, era târît de un vapor și se oprea din sat în sat; țeranii erau admiși a privi fără nici ună plată toate sistemurile de stupuri populate cu albine, tablouri și unelte relative. În timpul cât sta expozițiunea în dreptul satelor se țineu conferențe sătenilor și se recomandau publicațiunile de cunoscințe trebuincioase, atât vizitatorilor cât și școlărilor.

ORIGINA PANTALONILOR. Galii au inventat acest acoperământ necesar trupului omenesc. L'numea »Braie« și nu deșcinea de cât până la genuchi și era foarte larg. Celții și Germanii avéu „Heusa“ care nu era un pantalon, ci un fel de stofă ce acoperea picioarele de la glesnă la genuchi.

La noi în țară dimensiunea și forma pantalonilor purtați de săteni, diferă dupe localități. Cu cât e mai la câmp și mai în apropiere de Dunăre, adică că populațiunea a fost mai în contact cu cele de peste Dunăre, cu atât, în sus, pantalonii sunt mai largi. Prin unele părți numai sunt pantalonii ci șalvari.

DOFTORIE IN POTRIVA OFTALMIEI PURULENTE. Această bôlă a ochilor e cauzată de un microb leucocitiform, deci e contagioasă.

Pleopele se umflă, ochiul lăcrămază și dacă se lasă ochiul necăutat bôla devine primejdiosă.

Când s'ar întâmpla cuiva să sufere de această bôlă a ochiului trebuie să și spele mereu, în timp de 2 zile ochii cu apă caldă în care a turnat două la trei din sută acid fenic, ținând d'asupra lor petecele curate de pânză imbibate cu asemenea lichid. Apoi în timp de 5 la 10 zile până se vindecă să și se sufle, dimineața și seara, în ochi câte puțin din un praf foarte mărunț compus din 2 grame iodoform și 4 grame zahar.

CÂTE OUË SE POT PUNE SĂ CLOCEască UĂ PASĂRE. Curca 18 la 20 ouë; găscă 14 la 15, găina 12 la 13 și rata 10 la 12.

OPRIREA CURGEREI SÂNGELUI DIN NAS. Deosebit de cele alte mijloce ce am mai dat, în acest loc, pentru a opri asemenea hemoragie nasală poți întrebuița cu folos următorul mijloc, în cas că această curgere se prelungește:

puneți la tâmple petece muiate în oțet și trage pe nas mirosul de oțet, sau și mai sigur poți opri sângele să și curgă din nas: ținând pe dos un corp rece și introducând în nări scamă muiată în o soluțiune de alun sau de perclorur de fer.

DURATA MIJLOCIE A GESTAȚIUNEI ȘI INCUBAȚIUNEI. Vaca fată dupe 9 luni; épa dupe 11 luni; oia și capra dupe 5 luni; scrôfa dupe 114 zile; gășcele, biblicele, curcele și ratele scot pui dupe o clocire de 29 zile; găinele dupe 21 zile; porumbeii dupe 19 zile.

UN MIJLOC D'A ISGONI ȘORICII. Prin de un șoricice și ungel pe de lături, prin ajutorul unei perii, cu smolă lichidă în acel grad în cât să nu ardă acest temător și uricîos animal. Ast fel uns șoricicele și dai drumul și toți șoricicii fug.

ALEGEREA OULELOR PENTRU CLO-CIT. Se șcie că acum e timpul când găinele ouë cele mai bune ouë de clocit.

Cele mai bune ouë de clocit se aleg, în fie-care zi, printre cele mai rotunde, mai mari, mai prospete și a căror interior nu se clătina când le agitezi.

Oulele ouate de găini fără cucoși, fireșce că nefiind fecondate nu dau pui, dar se păstrează mai mult.

Dacă vrei să scoți mai mulți pui-găini, n'ai de cât a alege pentru clocit din acele ouë a căror vid (bășicuța de aer) o veți — prin străvedeciune la lumânare — că e pe de lături. Când vesicula de aer e la vârș e că oul coprinde germenul de cocoș. Acesta e mult mai sigur de cât credința că oulele lungi produc cucoși și cele rotunde găini.

INFLUENȚA ÎNGRĂȘĂMINTELOR A-SUPRA BÔBELOR DE SOJA. Cititorii noștri au avut studiuri și gravuri reprezentând această leguminosă de curînd introdusă și la noi.

Dupe decedatul d-n Levallois, care s'a ocupat mult de această plantă, Soja dacă se sémână în loc prea îngrășat dă puține bôbe și multe foi. Deci Soja e o bună plantă pentru locurile slabe.

Un econom român.